

Nazwa zajęć:	Konflikty człowiek–dzikie zwierzęta: ekologia, zarządzanie oraz uwarunkowania instytucjonalne
Nazwa zajęć w j. angielskim:	Human–Wildlife Conflicts: Ecology, Governance and Management
Zajęcia dla dyscypliny:	Zootechnika i rybactwo, Rolnictwo i Ogrodnictwo, Nauki biologiczne, Weterynaria

Semestr:	3	Status zajęć:	fakultatywny	Język wykładowy:	polski
Rok akademicki:	2026/27	Numer katalogowy:	142/2025/26		

Koordynator zajęć:	dr hab. Paweł Nasiadka
Prowadzący zajęcia:	dr hab. Daniel Klich, prof. SGGW; prof. Dr hab. Wanda Olech-Piasecka, dr hab. Paweł Nasiadka; dr. Rafał Maciaszek;
Jednostka realizująca:	Instytut Nauk o Zwierzętach, Katedra Genetyki i Ochrony Zwierząt
Jednostka zlecająca:	Szkoła Doktorska SGGW

Założenia, cele i opis zajęć:	<p>Konflikty na styku człowiek–dzikie zwierzęta są dziś jednym z najważniejszych wyzwań współczesnych krajobrazów produkcyjnych i chronionych. Pojawiają się tam, gdzie cele gospodarcze, potrzeby społeczne i założenia ochrony przyrody stykają się z biologią i ekologią dzikich organizmów. Dotyczą zarówno dużych ssaków łownych i chronionych, jak i gatunków obcych czy patogenów o istotnym znaczeniu gospodarczym i środowiskowym, a ich skutki odczuwają różne grupy społeczne, zawodowe czy nawet administracja publiczna.</p> <p>Celem zajęć jest dostarczenie doktorantom kompleksowej, interdyscyplinarnej wiedzy na temat mechanizmów powstawania konfliktów człowiek–dzikie zwierzęta jako podstawy do skutecznego ograniczania sytuacji konfliktowych oraz łagodzenia ich skutków. W pierwszej części kursu omówione zostaną ekologiczne, epidemiologiczne, ekonomiczne i społeczne uwarunkowania konfliktów.</p> <p>Druga część zajęć będzie oparta na analizie studiów przypadków ilustrujących konflikty na różnych poziomach organizacyjnych i zarządczych, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – duże ssaki roślinożerne (łowne i chronione) w relacji do gospodarki rolnej i leśnej; – duże drapieżniki w kontekście relacji z rolnictwem oraz bezpieczeństwa człowieka; – Inwazyjne gatunki obce w kontekście ochrony przyrody i gospodarki człowieka; – czynniki etiologiczne (np. ASF, BTV, grypy ptasiej, CWD) jako „niewidoczne”, lecz wysoce istotne czynniki konfliktowe. <p>W trzeciej części zajęć omówione zostaną strategie zapobiegania sytuacjom konfliktowym oraz ograniczania ich skutków, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych i europejskich uwarunkowań prawnych, wytycznych zarządczych oraz praktycznych, opartych na dowodach naukowych rekomendacji.</p>
-------------------------------	--

Forma dydaktyczna, liczba godzin:	15 godz.
Metody dydaktyczne:	wykład, zajęcia terenowe

Efekty uczenia się		
WIEDZA - doktorant po zrealizowaniu zajęć zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI - doktorant po zrealizowaniu zajęć potrafi:	KOMPETENCJE - doktorant po zrealizowaniu zajęć jest gotowy do:
W zakresie umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów w dziedzinie/w dyscyplinie – światowy dorobek, zbierający podstawy teoretyczne oraz ogólne i wybrane szczegółowe zagadnienia	Dokonywać krytycznej oceny wyników badań naukowych i działalności eksperckiej oraz ich wkładu w rozwój wiedzy dziedziny/dyscypliny	Krytycznej oceny dorobku reprezentowanej dziedziny/dyscypliny
Główne tendencje rozwojowe w dziedzinie/w dyscyplinie		Uznawania wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych charakterystycznych dla obszaru badań (dziedziny/dyscypliny) oraz w ujęciu interdyscyplinarnym
		Podtrzymywania etosu środowiska naukowego i prowadzenia niezależnej pracy badawczej
Sposób weryfikacji efektów uczenia się:	Zaliczenie testowe	
Forma dokumentacji osiągniętych efektów uczenia się:	Test z pytaniami jednokrotnego wyboru	
Elementy i wagi oceny końcowej:	100% wynik testu	
Miejsce realizacji zajęć:	SGGW, Ośrodki zamiejscowe wybierane na bieżąco ze względu na przykład sytuacji konfliktowej	
Limit osób w grupie:	15	

Literatura podstawowa i literatura uzupełniająca	
1. IUCN SSC guidelines on human-wildlife conflict and coexistence . IUCN, Gland, Switzerland. https://doi.org/10.2305/YGIK2927	
2. Human - Wildlife Conflicts in Europe: Fisheries.Klenken A. et al.. 2013. Springer Berlin / Heidelberg	
3. Human-Wildlife Interactions : Turning Conflict into Coexistence. Glickman J.A. 2019. Cambridge University Press.	
4. Łowiectwo. Okarma H., Tomek A. 2024. H2O. 5. Akty prawne i rozporządzenia dotyczące szacowania szkód i zwalczania chorób zakaźnych	
Uwagi:	brak

Szacunkowa liczba godzin pracy doktoranta niezbędna dla osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się:	10
--	----

Odniesienie efektów uczenia się do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom kwalifikacji 8):		
Symbol efektu:	Efekty uczenia się:	8 poziom PRK
SD1_KW01	W zakresie umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów w dziedzinie/w dyscyplinie – światowy dorobek, zbierający podstawy teoretyczne oraz ogólne i wybrane szczegółowe zagadnienia	P8S_WG

SD1_KW02	Główne tendencje rozwojowe w dziedzinie/w dyscyplinie	P8S_WG
SD1_KU05	Dokonywać krytycznej oceny wyników badań naukowych i działalności eksperckiej oraz ich wkładu w rozwój wiedzy dziedziny/dyscypliny	P8S_UW
SD1_KK01	Krytycznej oceny dorobku reprezentowanej dziedziny/dyscypliny	P8S_KK
SD1_KK03	Uznawania wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych charakterystycznych dla obszaru badań (dziedziny/dyscypliny) oraz w ujęciu interdyscyplinarnym	P8S_KK
SD1_KK08	Podtrzymywania etosu środowiska naukowego i prowadzenia niezależnej pracy badawczej	P8S_KR